

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la introducerea unei măsuri provizorii de apărare comercială a pieței interne

1.	Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
	<i>Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la introducerea unei măsuri provizorii de apărare comercială a pieței interne, a fost elaborat de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.</i>
2.	Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
2.1	Temeiul legal sau, după caz sursa proiectului actului normativ
	Temeiul elaborării proiectului de Hotărâre a Guvernului îl constituie cererea oficială a Uniunii Producătorilor de Zahăr din Moldova (UPZM) nr. 19 din 14.04.2025, prin care a fost solicitată instituirea unor măsuri de protecție comercială față de importurile de zahăr alb originar din Republica Serbia (cod tarifar 1701 99 10), în scopul apărării industriei naționale împotriva perturbărilor grave provocate pe piața internă. Solicitarea a fost examinată în temeiul prevederilor Legii nr. 820/2000 privind măsurile antidumping, compensatorii și de salvagardare, precum și al dispozițiilor art. 23 <i>bis</i> din Acordul CEFTA, care prevede că: „Fără a aduce atingere altor dispoziții ale prezentului acord, în special articolului 23, având în vedere sensibilitatea deosebită a pieței agricole, în cazul în care importurile de produse originare dintr-o parte, care fac obiectul concesiilor acordate în temeiul Anexei 3, provoacă perturbări grave pe piețele sau în mecanismele de reglementare interne ale celeilalte părți, ambele părți inițiază imediat consultări pentru a găsi o soluție adecvată. Până la găsirea unei astfel de soluții, partea în cauză poate lua măsurile adecvate pe care le consideră necesare.” În acest context, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării a elaborat proiectul propus în baza prevederilor art. 10 al Legii nr. 1031/2000 privind reglementarea de stat a activității comerciale și de angajamentele internaționale asumate de Republica Moldova în cadrul CEFTA și al Organizației Mondiale a Comerțului (OMC) adițional, conform art. 24 (7) al CEFTA și art. 6 din Acordul OMC privind salvagardarea, autoritatea competentă este îndreptățită să aplice, cu caracter provizoriu, măsuri de protecție comercială pe o durată de până la 200 de zile calendaristice, în situațiile în care există dovezi preliminare ale unui prejudiciu semnificativ. În vederea respectării principiilor de transparență și consultare între părți, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării a notificat oficial autoritățile Republicii Serbia despre intenția aplicării a unei măsuri provizorii de protecție comercială, conform angajamentelor asumate în cadrul Acordului CEFTA.
2.2	Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
	Începând cu anul 2024, producătorii autohtoni de zahăr din Republica Moldova au semnalat un impact economic semnificativ generat de creșterea accentuată a importurilor de zahăr originar din Republica Serbia, realizate pe teritoriul Republicii Moldova, la prețuri considerabil mai mici decât costurile de producție ale zahărului autohton. Această situație este determinată de o serie de factori structurali și politici care oferă producătorilor sârbi o serie de avantaje competitive reale, printre care: • Condiții agro-climatice favorabile pentru cultura sfecei de zahăr; • Acces extins la sisteme de irigații din fluviul Dunărea; • Sprijin bugetar direct, inclusiv subvenții de peste 150 EUR/ha acordate cultivatorilor de sfeclă; • Costuri semnificativ mai reduse la gazul natural și alte resurse energetice, susținute de politicile energetice regionale ale Serbiei. Aceste elemente contribuie la formarea unui preț de export către Republica Moldova semnificativ mai scăzut decât costul mediu de producție al zahărului autohton, fapt care distorsionează grav concurența pe piața internă și afectează direct sustenabilitatea economică a industriei naționale a zahărului. În prezent, companiile S.R.L. „Sudzucker Moldova” și S.R.L. „Moldova Zahăr” (întreprinderi cu capital străin), sunt singurii operatori economici activi în sectorul producției de zahăr din Republica Moldova. La monet, cele două întreprinderi dețin întreaga capacitate industrială funcțională de procesare a sfecei de zahăr și de producere a zahărului alimentar pe teritoriul țării, contribuind esențial la asigurarea continuității lanțului de aprovizionare, la securitatea alimentară și la stabilitatea economică rurală. Astfel, diferențialul de preț și ritmul de creștere constant al importurilor de zahăr din Republica Serbia, pun în pericol funcționarea continuă a celor două fabrici active, cu investiții cumulate de peste 130 milioane EUR și locuri de muncă pentru 3.000 de persoane, implicate direct și indirect în procesul de producere a zahărului. Aplicarea unor măsuri provizorii de protecție a pieței interne, în vederea limitării efectelor prejudiciabile asupra industriei naționale și restabilirii condițiilor echitabile de concurență, ar permite prevenirea

destructurării unei ramuri agroindustriale strategice și ar contribui la menținerea securității alimentare naționale și stabilității economice rurale.

Având în vedere amploarea impactului economic negativ deja înregistrat asupra industriei naționale a zahărului – reflectat în reducerea producției, în deteriorarea profitabilității și în pierderi financiare recurente – și ținând cont de riscul major de compromitere ireversibilă a unei ramuri strategice pentru economia națională, calculele efectuate demonstrează necesitatea aplicării unei măsuri provizorii de apărare comercială, conforme cu prevederile legale naționale și cu angajamentele internaționale ale Republicii Moldova, asumate în cadrul OMC și CEFTA.

Pe teritoriul Republicii Moldova își desfășoară activitatea două întreprinderi producătoare de zahăr, ambele cu capital străin, care constituie întreaga industrie națională de profil:

1. „Sudzucker Moldova” S.R.L. – parte a grupului german Südzucker, care deține aproximativ 65% din piața internă a zahărului;
2. „Moldova Zahăr” S.R.L. – parte a grupului polonez Krajowa Grupa Spożywcza, cu o cotă de aproximativ 35% din piața locală.

Activitatea acestor companii nu se limitează la producerea și comercializarea zahărului din sfeclă de zahăr, ci include și fabricarea de produse zaharoase, furaje și energie electrică din biogaz, contribuind astfel la diversificarea energetică, valorificarea integrală a biomasei și utilizarea durabilă a resurselor agroindustriale. Această integrare pe verticală conferă industriei un caracter modern, circular și adaptat cerințelor de sustenabilitate economică și ecologică.

Împreună, cele două întreprinderi au realizat o cifră de afaceri cumulată de circa 1,3 miliarde MDL în anul 2024. Acest nivel de activitate economică generează un aport considerabil la bugetul public național, atât prin plata impozitelor și taxelor, cât și prin contribuțiile sociale aferente angajaților și activităților conexe din lanțul valoric.

Totodată, este important de subliniat că în perioada anilor 2020-2024, sectorul zahărului din Republica Moldova a înregistrat o volatilitate accentuată, determinată de un cumul de factori interni și externi, cu impact sistemic asupra capacității de producție și competitivității industriei autohtone.

La nivel intern, activitatea producătorilor a fost afectată de o serie de constrângeri structurale, inclusiv condiții agro-climatice nefavorabile (*secetă prelungită, înghețuri târzii, instabilitate pluviometrică*), lipsa unui mecanism funcțional și predictibil de sprijin financiar public – sub forma subvențiilor directe, facilităților fiscale sau altor măsuri de stimulare a producției – precum și reducerea atractivității culturii de sfeclă de zahăr pentru producătorii agricoli. Toate acestea au contribuit la diminuarea progresivă a suprafețelor cultivate și la scăderea gradului de utilizare eficientă a capacităților de procesare existente, afectând sustenabilitatea pe termen mediu a lanțului valoric intern:

- recolta globală de sfeclă de zahăr a înregistrat o scădere cu 32% față de anul 2023, în ciuda extinderii suprafeței cultivate;
- producția totală de zahăr s-a redus drastic, ajungând la doar 26.900 tone, ceea ce reprezintă aproximativ 40% din necesarul de consum național estimat;
- cota de piață a producătorilor locali a continuat să scadă, fiind înlocuită treptat de zahăr importat sub pragul de rentabilitate, ceea ce denotă o competiție dezechilibrată și ne sustenabilă.

Indicator	2020	2021	2022	2023	2024
Suprafața însămânțată cu sfeclă de zahăr (ha)	13.500 ha	15.900 ha	11.700 ha	10.700 ha	14.800 ha
Recolta globală de sfeclă de zahăr (tone)	423,200 tone	757,800 tone	478.000 tone	428.300 tone	292.700 tone
Recolta medie de sfeclă de zahăr (chintale/hectar)	325,8	478,4	412,7	399,4	207,5
Cantitatea de zahăr produsă (tone)	50.500 tone	102.500 tone	74.000 tone	60.200 tone	26.900 tone
Consumul anual de zahăr (tone)					63.000 – 67.000 tone (estimat)

Sursa: Biroul Național de Statistică.

Acești indicatori demonstrează o afectare gravă și sistemică a ramurii producătoare de zahăr, generând consecințe economice și sociale negative directe asupra:

- securității alimentare naționale (*prin pierderea capacității de autoaprovizionare*);
- structurii economiei rurale (*prin reducerea locurilor de muncă și a activității fermierilor parteneri*), și;
- climatului investițional (*prin periclitarea capitalului străin existent în industrie*).

Pe plan extern, liberalizarea comerțului în cadrul Acordului CEFTA, a determinat o creștere rapidă a volumelor de zahăr importate din Republica Serbia, în condiții comerciale care nu reflectă costurile reale ale

unei producții sustenabile. Prețurile de export practicate de operatorii sârbi – situate constant sub nivelul costurilor de producție ale industriei moldovenești – au generat o distorsionare gravă a concurenței pe piața internă și au favorizat substituirea accelerată a zahărului autohton, în detrimentul producătorilor locali.

Drept urmare, această dublă presiune – internă și externă – a afectat serios capacitatea sectorului de a se menține viabil și competitiv, semnalând necesitatea unei intervenții urgente din partea autorității de investigare pentru restabilirea echilibrului și prevenirea colapsului unei ramuri industriale de importanță strategică.

În absența unei intervenții imediate din partea autorităților competente, există un risc real și iminent de compromitere structurală a întregii infrastructuri naționale de procesare a sfecei de zahăr. Acesta afectează în mod direct nu doar producătorii industriali, ci întregul ecosistem economic asociat: mii de fermieri contractați, lucrătorii angajați în industrie, furnizorii de servicii logistice și de transport, precum și bugetele publice locale și naționale, alimentate din taxe, impozite și contribuții sociale provenite din această ramură. În perioada ultimilor cinci ani, cantitățile de zahăr produse de întreprinderile autohtone au fost direcționate, în mod preponderent, către piața internă. Exporturile au avut un caracter marginal și conjunctural, fiind realizate exclusiv în anii în care producția a depășit necesarul de consum intern (2021, 2022 și parțial în 2024).

Vânzările pe piața internă ale producătorilor autohtoni de zahăr au fost grav afectate începând cu anul 2024, în contextul intensificării presiunilor concurențiale generate de importurile masive de zahăr originare din Republica Serbia, comercializate la prețuri care generează concurență neloială derivată din diferențe structurale de cost. Circumstanțele enunțate, au generat o pierdere accelerată a cotelor de piață de către producătorii autohtoni, care s-au văzut constrânși fie să reducă semnificativ prețurile – până la niveluri sub costul de producție – fie să își limiteze drastic activitatea comercială.

În consecință, valoarea totală a vânzărilor a înregistrat un declin accentuat în perioada 2024 – 2025, ceea ce reflectă un impact direct, profund și sistemic asupra viabilității economice a ramurii producătoare de zahăr. Această tendință descendentă afectează grav stabilitatea financiară a sectorului, compromite capacitatea producătorilor autohtoni de a valorifica în mod eficient producția realizată și generează riscul real de suspendare a activității sau de închidere a unor unități industriale. Sub aspectul structurii comerciale, clienții producătorilor autohtoni sunt diversificați – incluzând comercianți angro, rețele de retail, procesatori industriali și alte entități comerciale. Cu toate acestea, peste 70% din volumul total de zahăr vândut este canalizat prin angrosiști/distribuitori și rețele comerciale naționale – segmente de piață extrem de sensibile la diferențele de preț și, implicit, expuse riscului de substituire rapidă în favoarea zahărului importat, mai ieftin. Prețul mediu de vânzare al zahărului pe piața internă a cunoscut o tendință de ascensiune până în anul 2023, fiind ulterior marcat de o scădere semnificativă în intervalul 2024 – 2025, ca urmare a intensificării presiunilor externe și a dezechilibrelor comerciale generate de concurența disproporționată exercitată de zahărul importat din Republica Serbia. Această evoluție descendentă nu poate fi atribuită unei dinamici firești a pieței, ci reprezintă consecința directă a intensificării fluxurilor de zahăr provenit din Republica Serbia, comercializat la un nivel inferior costurilor de producție ale industriei locale.

Datele financiare ale celor două întreprinderi producătoare de zahăr – „Sudzucker Moldova” S.R.L. și „Moldova Zahăr” S.R.L. – evidențiază o degradare accelerată a sustenabilității economice a industriei zahărului din Republica Moldova, pe fondul creșterii continue a costurilor de producție și al intensificării concurenței neloiale cauzate de importurile masive din Republica Serbia, la prețuri net inferioare.

Costul mediu de producere al unei tone de zahăr a înregistrat o creștere semnificativă și constantă în perioada 2021 – 2024, reflectând presiunile tot mai accentuate asupra structurii generale de cost din sectorul zahărului. Conform datelor furnizate de producătorii autohtoni, **costul mediu de producție** a ajuns în anul 2024, la nivelul de aproximativ 18.000 MDL/tonă (fără TVA), ceea ce reprezintă o dublare față de nivelul înregistrat în anul

Această evoluție ascendentă este determinată de mai mulți factori obiectivi, cu impact direct asupra sustenabilității economice a producției, precum:

- creșterea prețurilor inputurilor agricole (semințe, îngrășăminte, produse de protecție a plantelor);
- scumpirea constantă a energiei electrice și a gazului natural, care dețin o pondere semnificativă în costurile operaționale ale procesului tehnologic de rafinare;
- presiunea permanentă asupra costurilor salariale, în contextul deficitului de forță de muncă calificată și a ajustărilor impuse de inflația generalizată;
- reducerea drastică a productivității materiei prime în anul 2024, determinată de condițiile agro-climatice severe, inclusiv de seceta persistentă, ceea ce a generat o diminuare considerabilă a cantității de sfeclă de zahăr recoltată pe hectar și, implicit, o creștere a costului unitar de procesare per tonă de zahăr final.

În contextul acestor presiuni cumulative, marjele operaționale ale producătorilor autohtoni au fost grav afectate, iar rentabilitatea economică a devenit incertă, în special în condițiile în care zahărul importat din Republica Serbia este plasat pe piața internă la prețuri inferioare chiar și nivelului minim al costului local de

producție. Acest dezechilibru conferă importatorilor un avantaj concurențial artificial și reduce semnificativ capacitatea sectorului autohton de a concura în mod echitabil pe propria piață. Totodată, structura costului de producție evidențiază o dependență ridicată de materia primă – sfecla de zahăr – care în anul 2024 a reprezentat aproximativ 60% din costul total. Alte componente semnificative includ: energia (18%), remunerarea forței de muncă (7%) și cheltuielile de mentenanță și amortizare (7%), și altele. Prin urmare, analiza structurii și dinamicii costurilor de producție confirmă faptul că, în lipsa unor măsuri corective de natură comercială, industria zahărului din Republica Moldova este expusă riscului real de colaps economic. În consecință, aplicarea măsurilor provizorii devine nu doar justificabilă, ci și necesară pentru prevenirea unui prejudiciu ireparabil și restabilirea condițiilor normale de funcționare a pieței interne. Sub aspectul performanței financiare, industria zahărului a înregistrat un declin semnificativ: de la un profit brut consolidat de peste 300 milioane MDL în anul 2022, la pierderi cumulate de circa 35 milioane MDL doar în prima jumătate a anului 2025. Aceste pierderi nu reflectă simple variații comerciale, ci constituie expresia unei perturbări sistemice a pieței interne, cauzate importul de zahăr din Serbia.

Acest zahăr este introdus pe piață la un preț mediu de 13,97 MDL/kg, considerabil inferior costului local mediu de producere de 18,00 MDL/kg, ceea ce a forțat producătorii moldoveni să își vândă produsele sub pragul de rentabilitate – în unele cazuri cu 20 – 25% mai puțin decât costul efectiv de producție. Consecințele directe sunt diminuarea capitalului de lucru, afectarea gravă a lichidităților și imposibilitatea menținerii planurilor investiționale.

Analiza comparativă a prețurilor zahărului importat din Republica Serbia cu costurile medii de producție ale zahărului autohton relevă, în mod concludent, existența unei practici neloiale cu efecte distorsionante asupra pieței interne. Zahărul de origine sârbă este comercializat în Republica Moldova la un preț mediu de 13,97 MDL/kg, în timp ce costul de producție pentru zahărul fabricat local se ridică la aproximativ 18.000 MDL/tonă, echivalentul a 18,00 MDL/kg, ceea ce reflectă un diferențial de aproximativ 22 – 25%. Această marjă este considerabilă și semnificativă din punct de vedere economic și juridic.

Impactul economic al importurilor masive de zahăr la prețuri neconcurențiale nu este doar potențial, ci deja materializat în indicatori concreți care atestă o afectare gravă și sistemică a ramurii producătoare de zahăr din Republica Moldova. Aici putem menționa efectele negative vizibile:

- Descurajarea capacității și voinței producătorilor autohtoni de a menține ritmul investițiilor necesare pentru continuitatea procesului de producere, afectând astfel predictibilitatea lanțului de aprovizionare și volumul producției interne de zahăr;
- Diminuarea semnificativă a producției naționale de zahăr în anul 2024, cu peste 55% comparativ cu anul anterior, în pofida extinderii suprafeței cultivate cu sfeclă de zahăr. Această scădere drastică reflectă impactul cumulativ al presiunilor concurențiale externe generate de importurile la preț net inferior, precum și al condițiilor agro-climatice defavorabile, confirmând vulnerabilitatea structurală a sectorului în absența unor măsuri de protecție adecvate.
- Pierderile financiare ale operatorilor economici au atins suma de 35 milioane MDL doar în primele șase luni ale anului 2025;
- Veniturile totale ale producătorilor s-au diminuat semnificativ, cota de piață a fost erodată, iar presiunile asupra lichidităților și a fluxurilor financiare au crescut considerabil, punând în pericol stabilitatea operațională a întreprinderilor;
- Riscul de închidere a unităților de producție devine iminent în lipsa unor intervenții prompte, cu consecințe sociale majore, inclusiv pierderea a sute de locuri de muncă directe și indirecte în regiunile rurale, unde industria zahărului reprezintă un angajator strategic.

Aceste elemente confirmă caracterul urgent și proporțional al intervenției autorității publice competente prin instituirea unor măsuri provizorii, în scopul stabilizării pieței, apărării interesului public și restabilirii unui cadru concurențial echitabil pentru producătorii autohtoni. Mai mult, aplicarea unor măsuri provizorii de protecție este absolut necesară, întrucât:

- Există circumstanțe critice, iar întârzierea intervenției poate cauza prejudicii greu de remediat;
- Rezultatele preliminare arată că importurile la preț neconcurențial au cauzat deja un prejudiciu grav, iar pericolul extinderii acestuia este iminent.

Analiza evoluțiilor recente din sectorul zahărului, coroborată cu datele financiare și operaționale furnizate de către producătorii autohtoni (S.R.L. „Sudzucker Moldova” și S.R.L. „Moldova Zahăr”), evidențiază în mod clar existența unui dezechilibru profund și sistemic pe piața internă. Acesta este generat de importurile masive de zahăr originar din Republica Serbia, introduse pe piață la prețuri semnificativ inferioare costurilor de producție interne,

Mai mult, datele preliminare pentru 2025, arată că necesarul intern de consum de zahăr poate fi acoperit integral din producția locală. În aceste condiții, menținerea unui regim comercial liberalizat pentru zahărul importat din Serbia ar compromite grav valorificarea producției interne, generând riscul colapsului economic al operatorilor autohtoni și al destrămării lanțului agroindustrial integrat. Astfel, aplicarea unor măsuri

	provizorii este pe deplin justificată, proporțională și necesară pentru protejarea interesului public, asigurarea funcționării corecte a pieței interne și prevenirea unei deteriorări ireversibile a unei ramuri industriale strategice. În acest sens, se propune, în temeiul dispozițiilor naționale și internaționale aplicabile (OMC și CEFTA) instituirea unei măsuri provizorii de apărare pentru 200 de zile, în conformitate cu prevederile art. 24 (7) al Acordului CEFTA, art. 7 alin. (4) din Acordul OMC, ce ar prevedea excluderea zahărului sârb din Acordul CEFTA, ceea ce înseamnă că la introducerea zahărului se va achita taxa vamală în regim MFN, și stabilirea a unei cote de 1000 de tone, cu exceptarea achitării taxei vamale.
3.	Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
3.1	Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
	În scopul protejării ramurii naționale a industriei zahărului și al menținerii funcționării normale a pieței interne, prin prezentul proiect de Hotărâre a Guvernului se propune instituirea, pentru o perioadă de 200 de zile calendaristice, a unei măsuri provizorii de apărare comercială, în conformitate cu Acordul de amendare și aderare la Acordul Central European de Comerț Liber (CEFTA), semnat la București la 19 decembrie 2006, și Legii nr. 1031/2000 privind reglementarea de stat a activității comerciale. Măsura constă în suspendarea temporară a regimului preferențial de scutire de taxe vamale la importul în Republica Moldova al zahărului alb din sfeclă, originar din Republica Serbia, clasificat la poziția tarifară 1701 99, și aplicarea unei taxe vamale în regim MFN (Most Favoured Nation), în cuantum de 75% din valoarea în vamă a mărfii și stabilirea a unei cote în mărime de 1000 de tone, importată în regim de comerț liber după principiul ”primul venit-primul servit”. Cota propusă în mărime de 1000 de tone este racordată la cantitatea similară prevăzută pentru zahărul alb, original din țările membre OMC și în scopul păstrării echilibrului de piață și asigurării accesului echitabil și nediscriminatoriu la cantitățile de zahăr alb pentru toți importatorii. Această măsură va fi aplicabilă tuturor importurilor realizate în baza certificatelor de origine sârbe, pentru o perioadă de 200 de zile calendaristice, începând cu data intrării în vigoare a hotărârii, fără caracter retroactiv. Această procedură este pe deplin conformă cu cadrul normativ național și angajamentele internaționale asumate de Republica Moldova, inclusiv în cadrul Acordului CEFTA, fundamentată pe principiile cooperării, echilibrului comercial și protejării interesului public.
3.2	Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
	În cadrul procesului de evaluare a situației de piață și a impactului negativ generat asupra industriei producătoare de zahăr din Republica Moldova, nu au fost identificate opțiuni alternative viabile care să asigure un răspuns rapid, eficient și proporțional la dezechilibrul grav creat de volumul importurilor și nivelul prețurilor practicate.
4.	Analiza impactului reglementare
4.1	Impactul asupra sectorului public
	Aplicarea măsurii provizorii de apărare comercială a pieței interne, pentru o perioadă de 200 de zile calendaristice va implica activitatea continuă a Organului de investigare a măsurilor antidumping, compensatorii și de salvagardare, instituit prin Hotărârea Guvernului nr. 1324/2002, în vederea desfășurării procedurii de investigație conform cadrului normativ aplicabil. Pe parcursul acestei perioade, autoritatea de investigare va examina în mod detaliat situația pieței interne a zahărului, analizând impactul importurilor de origine sârbă din ultimii trei ani asupra competitivității sectorului, stabilității prețurilor, viabilității economice a operatorilor naționali și a altor elemente relevante privind prejudiciul suferit de industria autohtonă. Această activitate nu implică alocări bugetare suplimentare din partea statului, fiind desfășurată în limitele competențelor și resurselor administrative existente, dar contribuie esențial la protejarea interesului public, la susținerea unei ramuri strategice a economiei naționale și la menținerea echilibrului concurențial pe piața internă.
4.2	Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
	Având în vedere că zahărul originar din Republica Serbia este importat în prezent în regim preferențial, cu scutire de taxe vamale în baza Acordului CEFTA, aplicarea prevederilor proiectului de Hotărâre nu va genera pierderi bugetare, ci dimpotrivă, poate crea premise pentru majorarea veniturilor la bugetul de stat, prin perceperea taxei vamale stabilite în Legea nr.172/2014 privind Nomenclatura combinată a mărfurilor. Totodată, este de menționat că Republica Serbia nu este stat membru al Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), ceea ce limitează accesul la mecanismele de soluționare a litigiilor comerciale în cadrul OMC, dar

	permite Republicii Moldova să aplice măsuri de protecție comercială în condiții conforme cu acordurile CEFTA și legislația națională.
4.3	Impactul asupra sectorului privat
	Aprobarea măsurii provizorii de apărare comercială a pieței interne, pentru o perioadă de 200 de zile, este esențială pentru asigurarea funcționării continue și sustenabile a lanțului valoric agroalimentar din Republica Moldova. Măsura va permite întreprinderilor cu capital străin, să mențină activ capacitățile de procesare a sfeclei de zahăr, să finalizeze în bune condiții campania de producție și să livreze pe piața internă cantități suficiente de zahăr autohton la un preț competitiv și sustenabil. Totodată, va contribui și la diminuarea riscurilor de retragere a investitorilor străini de pe piața locală, va asigura continuitatea dezvoltării ramurii procesatoare a sfeclei de zahăr și revenirea la producerea activă și utilizarea stocurilor disponibile la moment. Mai mult ca atât, aplicarea temporară a taxei vamale MFN va crea premisele necesare pentru valorificarea contractelor deja încheiate cu procesatorii de fructe, producătorii din industria alimentară, sectorul panificației și alte segmente de producere dependente de zahăr, contribuind astfel la stabilitatea economică a acestor sectoare. Adițional, promovarea proiectului va contribui la menținerea funcționării continue a celor două fabrici active, cu investiții cumulate de peste 130 milioane EUR și păstrarea locurilor de muncă pentru 3.000 de persoane, implicate direct și indirect în procesul de producere a zahărului. Astfel, măsura propusă nu reprezintă doar un instrument de apărare comercială, ci un mecanism temporar, echilibrat și justificat, în sprijinul interesului public general, al stabilității pieței interne și al protejării unei industrii strategice pentru securitatea alimentară a țării.
4.4	Impactul social
	Aplicarea măsurii provizorii de protecție comercială are un impact social pozitiv, contribuind la menținerea locurilor de muncă în industria prelucrătoare a sfeclei de zahăr, precum și în sectoarele conexe, inclusiv agricultura, transportul și industria alimentară. Totodată, măsura va sprijini păstrarea stabilității în zonele rurale, în special în regiunile în care activitatea economică este strâns legată de procesarea sfeclei de zahăr și de producția autohtonă de zahăr. Prin susținerea industriei locale, se contribuie indirect la coeziunea socială și la evitarea unor dezechilibre pe piața muncii..
4.5	Impactul asupra mediului
	Măsura propusă nu generează efecte negative asupra mediului. Din contra, prin încurajarea utilizării resurselor agricole locale și reducerea dependenței de importuri, aceasta contribuie indirect la promovarea unor practici agricole sustenabile și la diminuarea amprente de carbon asociate transportului internațional de mărfuri. Astfel, măsura se aliniază principiilor economiei circulare și utilizării eficiente a resurselor naturale.
4.6	Alte impacturi și informații relevante
	Nu este aplicabil.
5.	Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
	Proiectul de act normativ nu este elaborat în scopul transpunerii sau armonizării legislației naționale cu acquis-ul comunitar al Uniunii Europene, motiv pentru care nu necesită efectuarea expertizei de compatibilitate. Cu toate acestea, prevederile proiectului sunt în concordanță cu principiile și regulile generale ale dreptului comercial internațional și nu contravin legislației Uniunii Europene.
6.	Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
	În conformitate cu prevederile art. 32 din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, proiectul de hotărâre va fi supus procedurilor de avizare, potrivit cadrului legal în vigoare. Anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului Hotărârii Guvernului privind instituirea unei măsuri provizorii de protecție comercială a pieței interne a fost publicat pe pagina oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, la compartimentul „Transparența decizională” – secțiunea „Proiecte de acte normative remise spre coordonare”, precum și pe platforma guvernamentală dedicată procesului decizional (ex: particip.gov.md). Ulterior, în vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, precum și ale Regulamentului privind procedurile de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional (HG nr. 967/2016), proiectul de act normativ va fi plasat pentru consultări publice pe pagina web oficială a Ministerului, la rubrica „Transparență” – secțiunea „Anunțuri”, precum și pe platforma guvernamentală menționată, după validarea acestuia în cadrul ședinței secretarilor generali.
7.	Concluziile expertizelor
	În contextul urgenței justificate de necesitatea protejării pieței interne și a securității economice și alimentare, prezentul proiect de Hotărâre de Guvern va fi promovat în regim prioritar, în temeiul art. 30 alin. (2) și art. 38 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 privind actele normative.

	În acest sens, se va solicita efectuarea expertizelor anticorupție și juridice într-un termen restrâns, în vederea evitării oricărei întârzieri și/sau tergiversări în procedura de aprobare guvernamentală. Totodată, procesul de consultare publică va fi inițiat în paralel cu transmiterea proiectului către autoritățile competente, pentru a eficientiza etapele procedurale și a asigura respectarea principiilor transparenței decizionale (art. 34 alin. (3)). Potrivit art. 38 alin. (6) din Lege, neprezentarea avizelor sau expertizelor în termenul stabilit nu împiedică promovarea proiectului, în măsura în care urgența adoptării este justificată corespunzător.
8.	Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent Prezentul proiect de act normativ este elaborat în conformitate cu legislația națională în vigoare, cu prevederile constituționale și cu angajamentele internaționale asumate de Republica Moldova, inclusiv cele derivând din Acordul CEFTA și cadrul normativ al Organizației Mondiale a Comerțului. Prin instituirea unei măsuri provizorii de protecție comercială, în temeiul Legii nr. 1031/2000, proiectul completează coerent cadrul legislativ existent, fără a genera contradicții sau suprapuneri cu alte acte normative. Intervenția normativă propusă răspunde unei necesități obiective și urgente, fiind justificată de perturbările semnificative apărute pe piața internă a zahărului și de riscurile reale asupra echilibrului concurențial. Măsura este adecvată și proporțională, oferind un răspuns instituțional eficient în sprijinul industriei naționale, protejând producătorii locali și contribuind la stabilitatea pieței și la continuitatea proceselor economice esențiale. Totodată, soluția adoptată reflectă o utilizare responsabilă a instrumentelor juridice disponibile în cadrul acordurilor comerciale internaționale, cu respectarea principiilor transparenței, cooperării și bunei-credințe în raport cu partenerii externi.
9.	Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ Prezenta Hotărâre va intra în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, pentru a permite aplicarea imediată a măsurii provizorii de protecție comercială a pieței interne, instituită pentru o perioadă de 200 de zile calendaristice. Această măsură are drept scop menținerea continuității activității economice a întreprinderilor din sectorul zahărului, asigurarea stabilității pieței interne și desfășurarea neîntreruptă a procesului de investigare privind existența unui prejudiciu semnificativ cauzat industriei naționale, urmare importurilor de zahăr originar din Republica Serbia la prețuri considerabil inferioare celor practicate de producătorii autohtoni. Implementarea prevederilor prezentei Hotărâri revine în responsabilitatea MDED, în calitate de autoritate competentă.

Secretar de stat

Cristina CEBAN